

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ- ΕΒΡΑΪΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΘΕΣΜΟΛΟΓΙΑ

Ενότητα 12: ΘΥΣΙΕΣ – ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΑ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΙΣΡΑΗΛ

Σταμάτιος-Νικόλαος Μωραΐτης
Τμήμα Ιερατικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας και στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Σκοπός είναι να κατανοήσει ο φοιτητής τις θυσίες καθώς και την ειδωλολατρία στον αρχαίο Ισραήλ.

Περιεχόμενα ενότητας

Περιεχόμενο του μαθήματος της Εισαγωγής στην Π. Διαθήκη:

- Θυσίες στον Αρχαίο Ισραήλ.
- Είδη Θυσιών.

1.Θυσίες

Αιματηρές:

- Ο όρος oia (הֵיָע) = αιματηρή θυσία, ολοκαύτωμα. Προέρχεται από το ala = ανεβαίνω, ανέρχομαι.
- Η καθημερινή λατρεία στον ναό απαιτούσε μία θυσία αμνού το πρωί και μία το βράδυ (ονομαζόταν תִּהְיֶה [ταμίντ] = διαρκής προσφορά, όπως όριζε το Έξ. 29,38).
- Θυσία ειρηνική (סֵלָמִים, selamim). Κατά την κουρά του ποιμνίου, ή τη συγκομιδή πρωτογεννημάτων. Ο ιερέας έκαιε τα παχέα μέρη του ζώου. Τα υπόλοιπα καταναλώνονταν σε δείπνο.

2.Θυσίες

- Θυσία ολοκαυτωμάτων. Ο ιερέας ράντιζε με αίμα το θυσιαστήριο (ιερότητα του αίματος, θεωρούνταν «θείο στοιχείο», Αποστολική Σύνοδος Πρ15:29).
- Θυσία εξιλαστήρια. Για εξιλέωση εκουσίων ή ακουσίων αμαρτιών. Ραντισμός, χέρια στο κεφάλι του ζώου και εξομολόγηση αμαρτιών, το κρέας στους ιερείς.
- Οι προφήτες τονίζουν μάλλον την ηθική καθαρότητα, παρά την τυπολατρική τέλεση θυσιών (Α΄ Βασ 15:22).

3.Θυσίες

Αναίμακτες θυσίες.

Προσφέρονταν:

- Άρτος άζυμος.
- Αλεύρι.
- Κρασί.
- Λάδι.
- Καρποί.

Η αναίμακτος των ιερέων έπρεπε να καεί ολόκληρη στο θυσιαστήριο ολοκαυτωμάτων. Κάποιες φορές η αναίμακτη θυσία ήταν αυτοτελής, συνηθέστερα συνόδευε την αιματηρή.

4.Θυσίες

Αναίμακτες:
Σπονδή.

Έριχναν νερό, λάδι και κρασί στη βάση του θυσιαστηρίου, απαγγέλοντας ευχές. Οι σπονδές συνόδευαν αιματηρή ή αναίμακτη θυσία.

Ευχές-προσφορές.

5. Θυσίες

Αναίμακτες:

- Τάξιμο.

Μια θυσία, ένα δώρο ή αφιέρωση παιδιού στον Θεό (Ναζιραίος).

- Προσφορά.

Πρωτογεννήματα αγρού και δένδρων.

Δεκάτη κάθε τρίτου έτους για τους ξένους, φτωχούς, χήρες, ορφανά.

1.Ειδωλολατρία στον αρχαίο Ισραήλ

Λατρεία χρυσών μόσχων στα ιερά της Βαιθήλ και της Δαν.

Λατρεία ξένων θεοτήτων:

- Βάαλ και Ασάρτης (η λατρεία της και στον ναό του Σολομώντος), Ταμμούζ (σουμεριακή θεότητα της βλαστήσεως). Επί βασιλείας Σολομώντος εισέρχονται Τύριοι θεοί, επί Μανασσή Ασύριοι και Αιγύπτιοι θεοί. Επί βασιλείας Άχαζ κατασκευάζεται θυσιαστήριο στον ναό του Σολομώντα κατά το ασσυριακό πρότυπο.
- Σε περιόδους αποστασίας μαντεία, νεκρομαντεία.

2.Ειδωλολατρία στον αρχαίο Ισραήλ

Ανθρωποθυσία:

- Από τους Φοίνικες πέρασε στους Ισραηλίτες.
- Ο Άχαζ πρόσφερε θυσία τον γιο του, ο Μανασσής ομοίως.
- Κατά τον 7ο αι. θυσίες στην κοιλάδα Χινόμ.
- Στο Λευιτ. 20,2 απαγορεύεται η ανθρωποθυσία επί ποινή θανάτου.

3.Ειδωλολατρία στον αρχαίο Ισραήλ

Θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις:

- Μεταρρύθμιση Εζεκία (716-689 π.Χ.).
- Μεταρρύθμιση Ιωσία (640-609 π.Χ.).

Δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η τέλεση ανθρωποθυσιών έπαυσε οριστικά ύστερα από τη βαβυλώνια αιχμαλωσία.

4.Ειδωλολατρία στον αρχαίο Ισραήλ

Αίτια εισχώρησης στοιχείων ξένων προς τη μωσαϊκή θρησκεία:

- Συγχρωτισμός με τους κατοίκους της Παλαιστίνης.
- Εμπόριο Ιουδαίων εκτός Παλαιστίνης.
- Επιγαμίες βασιλέων.
- Συμμαχίες με ξένους λαούς.

Η απαγόρευση του Νόμου **οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον.** (Εξ 20:3εξ.) δεν τηρήθηκε.

Τέλος Ενότητας

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης, Σταμάτιος-Νικόλαος Μωραΐτης .
«ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ-ΕΒΡΑΪΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΘΕΣΜΟΛΟΓΙΑ». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: URL.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο.
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο.
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο.

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς.
- το Σημείωμα Αδειοδότησης.
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων.
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει).

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

